

## تحلیل آمار همکاری های اقتصادی، تجاری و سرمایه گذاری ایران با قزاقستان

در سال ۲۰۱۶

با توجه به مناسبات حسنه سیاسی و اقتصادی در منطقه و با عنایت به وجود فرصت ها و ظرفیت های فراوان با لفع و بالقوه امکان همکاری بخش های خصوصی و دولتی در زمینه های تجاری، صنعتی، پتروشیمی، انرژی، معدن، کشاورزی و حمل و نقل، خدمات فنی و مهندسی و سرمایه گذاری فراهم آمده و با پیوستن قزاقستان به اقتصاد آزاد کمک بسیار بزرگی بر افزایش سرمایه گذاری کرده که به دنبال این سیاست و جهش قیمت نفت در بازارهای بین المللی تحولی بزرگ در خلق ثروت بوجود آورده و سرمایه گذاری آنها در تولیدات بویژه نفت، صنعت و کشاورزی رشد اقتصادی، حجم سرمایه گذاری و تجارت خارجی را تا سال ۲۰۱۲ افزایش داده است. این کشور از سال ۲۰۱۳ به موجب زنجیره ای از بحران های جهانی، مناقشه روسیه با غرب و ترکیه، کاهش شدید قیمت نفت و ارزش پول ملی، رشد اقتصادی، حجم سرمایه گذاری مستقیم خارجی و تجارت خارجی با جهان از جمله ایران کاهش یابد و این روند در سال ۲۰۱۶ نیز ادامه دارد. روند کاهش شاخص های فوق را بشرح ذیل مورد بررسی قرار می گیرد.

### الف- بررسی روند کاهش شاخص های سرمایه گذاری و تجاری طی سالهای ۲۰۱۲-۲۰۱۵

- ۱- تولید ناخالص داخلی از ۲۱۶ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۲ به ۱۸۴ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۵ (۱۵٪) کاهش یافته است.
  - ۲- ارزش تنگه از ۱۵۴ در بر ابر ۱ دلار در سال ۲۰۱۳ به ۳۵۰ تنگه در ۶ آگوست ۲۰۱۶ (۱۲۷٪) کاهش یافته است.
  - ۳- صادرات در سال ۲۰۱۲ از ۹۲ میلیارد دلار به ۴۲ میلیارد دلار (۵۴/۵٪) در سال ۲۰۱۵ کاهش یافته است.
  - ۴- واردات در سال ۲۰۱۲ از ۴۴/۵ میلیارد دلار به ۱۹/۵ میلیارد دلار (۵۶/۲٪) در سال ۲۰۱۵ کاهش یافته است.
  - ۵- سرمایه گذاری از ۳۰ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۲ به ۱۴/۵ میلیارد دلار (۵۱/۷٪) در سال ۲۰۱۵ کاهش یافته است.
- ده کشور عمده سرمایه گذار در قزاقستان در سال ۲۰۱۵ عبارتند از هلند (۵/۷ میلیارد دلار)، آمریکا (۲/۸ میلیارد دلار)، سوئیس (۱/۹ میلیارد دلار)، فرانسه (۱ میلیارد دلار)، بلژیک (۰/۷ میلیارد دلار)، روسیه (۰/۶ میلیارد دلار)، هر کدام (۰/۴ میلیارد دلار) بوده اند. در سال ۲۰۱۵ این ده کشور ۹۷/۳٪ سرمایه گذاری های خارجی چین (۰/۵ میلیارد دلار) و کشورهای کره، ژاپن، انگلستان را در قزاقستان انجام داده اند.

## ب- بررسی روند کاهشی تجاری و سرمایه گذاری در قزاقستان در سه ماهه نخست ۲۰۱۶

- ۱- صادرات در سه ماهه نخست ۲۰۱۶ نسبت به سه ماهه نخست ۲۰۱۵ با  $31/2\%$  کاهش داشته است.
- ۲- واردات در سه ماهه نخست ۲۰۱۶ نسبت به سه ماهه نخست ۲۰۱۵ با  $27/7\%$  کاهش داشته است.
- ۳- سرمایه گذاری در سه ماهه نخست ۲۰۱۶ نسبت به سه ماهه نخست ۲۰۱۵ از  $4/4$  میلیارد دلار به  $4/28$  ( $3\%$ ) کاهش داشته است.
- ۴- در مدت مشابه رتبه بانکی و مالی قزاقستان از  $BBB +$  به  $BBB$  کاهش یافته است.

## ج- بررسی روند کاهشی تجاری ایران با قزاقستان

- ۱- واردات در سال ۹۳ از  $179$  میلیون دلار به  $87$  میلیون دلار ( $51/4\%$ ) کاهش یافته است.
- ۲- صادرات در سال ۹۲ از  $210$  میلیون دلار به  $136$  میلیون دلار ( $35/2\%$ ) کاهش یافته است.

## د- بررسی روند تجاری و سرمایه گذاری ایران در قزاقستان

- ۱- صادرات در سه ماهه نخست ۹۵ نسبت به سه ماهه نخست ۹۴ از  $39/7$  به  $35/5$  میلیون دلار ( $10/6\%$ ) کاهش یافته است.
- ۲- واردات در سه ماهه نخست ۹۵ تقریباً مثل سه ماهه نخست ۹۴ حدود  $15/6$  میلیون دلار است.
- ۳- با توجه به قرار داد ها و اقدامات جدید از اول سالجاری ، امید است سرمایه گذاری ایران در قزاقستان در سال آتی بهبود خواهد یافته است.

لازم به اشاره است براساس گزارش آژانس ملی صادرات و سرمایه گذاری قزاقستان ( کازنکس) در طی ۵ سال گذشته شرکت های ایرانی حدود  $100$  میلیون دلار در قزاقستان سرمایه گذاری کرده اند.

## ارزیابی:

باتوجه به اصلاحات قوانین و مقررات، پیوستن به اقتصاد آزاد و افزایش قیمت نفت، سرمایه گذاری های داخلی و خارجی در این کشور افزایش یافته و موجب رشد بالایی اقتصادی کشور شده بود. این رشد تا سال ۲۰۱۲ ادامه تا اینکه از سال ۲۰۱۳ به علت بحران های مالی جهانی و منطقه ای بویژه کاهش شدید قیمت نفت و ارزش پول ملی و ادامه این سناریو در سال ۲۰۱۶ اقتصاد این کشور را با رکود جدی مواجه ساخته است. دولت قزاقستان برای جلوگیری از طولانی تر شدن این وضعیت و مدیریت اوضاع، جذب بیشتر سرمایه گذاری در جهت افزایش تولید صادرات، تدابیر و برنامه های زیادی را تنظیم نموده که با تامین اعتبارات و همچنین با ایجاد مشوق های جدید و جذب سرمایه های کلان از کشور

های اروپایی، آمریکا، چین و ..... به دنبال خروج از این شرایط سخت اقتصادی می باشد. در بازار قزاقستان، شرکت های روسی، ترکیه ای، ژاپنی، کره ای، ایرانی و هندی نیز حضور دارند.

بررسی آمار های فوق الذکر نشان می دهد ، ادامه کاهش درآمد دولت از محل صادرات نفت منجر به ادامه کاهش واردات قزاقستان از جهان شده است. کاهش واردات این کشور از جهان بر صادرات ایران به آن کشور نیز تاثیر گذاشته و این روند در سه ماهه نخست سالجاری نسبت به مدت مشابه سال گذشته با درصد کمتری ادامه داشته است. لذا بمنظور تقویت و بهبود حضور کالا و سرمایه گذاری ایران در بازار قزاقستان ، ضروریست نسبت به برقراری ارتباط بانکی ، تامین اعتبارات مالی ، بازاریابی محصولات با برگزاری منظم نمایشگاه ها و مشارکت در نمایشگاه های این کشور، اعزام هیات های تجاری صادراتی و سرمایه گذاری ، اجرای قرارداد شرکت های خصوصی دوکشورکه در سالجاری در زمینه های صنعت، معدن ، کشاورزی و دامپروری ، انرژی های تجدید پذیر و ... به امضاء رسیده است، اقدام گردد.

شایان ذکر است علیرغم حضور قوی شرکت های بزرگ بین المللی غربی در شورای سرمایه گذاری به ریاست رییس جمهور و وکلای غربی در دادگاه های این کشور هنوز شرایط لازم برای اجرای کامل قوانین و مقررات تجاری ، سرمایه گذاری فراهم نشده است. علیرغم شرایط نه چندان مناسب اقتصادی این کشور شرکت های کشورهای مختلف روابط تجاری و سرمایه گذار خود را در بازار این کشور حفظ کرده لذا شرکت های ایرانی نیز می توانند مثل شرکت های سایر کشور ها با توجه به شرایط از فرصت ها و ظرفیت های موجود در تجارت و سرمایه گذاری در این کشور استفاده نمایند.